

SİQARET YOXSA SAĞLAMLIQ

TÜTÜN VƏ İKİNCİLİ TÜTÜN TÜSTÜSÜNÜN
TƏSİRLƏRİ HAQQINDA

10fakt

Buklet Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzində hazırlanmışdır.

Bukletdə dərc olunanlar Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məlumatlarına əsaslanır və Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Sağlam Həyat Tərzi Layihəsinin Milli Koordinatoru ilə razılaşdırılmışdır.

Buklet Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin səhiyyə islahatları çərçivəsində ictimai səhiyyə kadrlarının hazırlanması üzrə Tədbirlər programı əsasında çap edilmişdir.

İkincili tütün tüstüsünün təsirinin təhlükəsiz səviyyəsi mövcud deyil.

Heç bir ventilyasiya, heç bir filtr, hətta birlikdə istifadə olunduqda belə qapalı şəraitdə tüstünün təsirini təhlükəsiz səviyyəyə endirə bilməz.

10
fakt

YALNIZ SİQARETÇƏKMƏDƏN
100% AZAD OLAN YERLƏR EFFEKTİLİ
TƏHLÜKƏSİZLİYİ TƏMİN EDƏ BİLƏR!

YADDA SAXLAYIN!

SİQARET ÇƏKMƏK
SAĞLAMLIQ ÜÇÜN
TƏHLÜKƏLİDİR!

Bakı, AZ1122, Zərdabi küç., 96
Tel: 431-12-72, Faks: 430-52-85
office@isim.az www.isim.az

Tütün dünya əhalisinin qarşısı alına bilinən əsas ölüm səbəblərindəndir. Unutmayaq ki, insanların əksəriyyəti sıqaret çəkmir. Çəkənlərin çoxu isə bu vərdişdən imtina etmək arzusundadır - onlar sıqaret çəkməni əsasən öz istəyi ilə yox, tütün məmulatlarında mövcud olan nikotindən yaranmış asılılıq səbəbindən edirlər. **İnsanın təmiz, tərkibində zəhərli maddələr olmayan hava ilə nəfəs almaq hüququ** tütün çəkənlərin ictimai yerlərdə sıqaret çəkmək və bununla da digər insanların sağlamlığını təhlükədə qoymaq hüququndan qat-qat üstündür.

İkincili (ətrafa yayılan) tütün tüstüsünün qəbul edilməsi sağlamlıq üçün təhlükəlidir. O, yaşlı insanlarda xərçəng, ürək və digər ciddi xəstəliklərin inkişaf etməsinə getirib çıxarır. Dünyadakı uşaqların demək olar ki, yarısı tütün tüstüsü ilə çirkənmiş hava ilə nəfəs alırlar. Bu isə, astma xəstəliyi zamanı vəziyyəti ağırlaşdırır və təhlükəli xəstəliklərin yaranmasına səbəb olur. Hər il ən azı 200 000 insan işlədikləri müəssisələrdə ikincili tütün tüstüsünü qəbul etmələri səbəbindən ölürlər.

Tütün tüstüsünün törətdiyi ölümçül təhlükələrdən yeganə qorunma yolu kimi tütün tüstüsündən AZAD mühitin yaradılması aşağıdakı FAKTLARA əsaslanır.

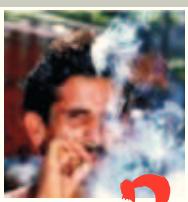
fakt 1

Tütün dünyada böyüklerin hər on nəfərindən birinin ölməsinin səbəbkarıdır. Tütünün törətdiyi xəstəliklər nəticəsində 2005-ci ildə 5,4 milyon insan vefat etmişdir. Başqa sözlə, **tütün səbəbindən orta hesabla hər 6 saniyədə bir nəfər həlak olur**. İndiki tendensiyən qalacağı halda 2030-cu ildək ölünlərin sayının ildə 8 milyona çatacağı gözlənilir.

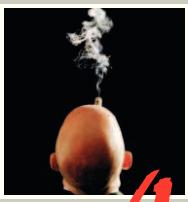
fakt 2

Tütün, ondan mütəmadi şəkildə istifadə edənlərin demək olar ki, yarısını öldürür. Orta hesabla **dünya əhalisinin 29%-i sıqaret çəkənlərdən ibarətdir**. Sıqaretçəkmə qadınlara nisbətən (10,3%) kişilər arasında (47,5%) daha çox yayılıb.

fakt 3

Dünyada **1 milyarda yaxın olan sıqaret çəkənlərin 80%-i** gəlirləri aşağı və orta səviyyədə olan ölkələrdə yaşayırlar. Əgər təcili tədbirlər görülməsə, **2030-cu ildək** tütünlə əlaqəli **ölüm hallarının 80%-i** inkişaf edən ölkələrin payına düşəcək.

fakt 4

XX əsrde tütün 100 milyon insanın ölümünə səbəb olmuşdur. Belə tendensiyaların davam etməsi **XXI əsrde** bu səbəbdən **1 milyard insanın ölümü** ilə nəticələnəcək.

fakt 5

Tütün məhsullarının yanması nəticəsində yaranan tüstü **ikincili tütün tüstüsü və ya ətraf mühitdə tütün tüstüsü** kimi tanınır. Qapalı şəraitdə tütün tüstüsü hər tərəfə yayılır və onun zərərlə təsirinə həm sıqaret çəkenlər, həm də çəkməyənlər məruz qalırlar. Bu adətən **passiv sıqaretçəkmə** adlandırılır.

fakt 6

İkincili tütün tüstüsü ilə nəfəs almaq sağlamlıq üçün **TƏHLÜKƏLİDİR!** Müəyyən olunmuşdur ki, **tütün tüstüsündə 4000 zərərli kimyəvi maddələr** vardır. Passiv sıqaretçəkmə bir çox ürək-damar və nəfəs yolları xəstəliklərinin yaranmasına səbəb olur və bu da sonda ölümlə nəticələnə bilir.

fakt 7

Hesablamalara əsasən dünyada **700 milyon uşaq** (dünyadakı bütün uşaqların demək olar ki, yarısı) tütün tüstüsü ilə çirkənmiş hava ilə nəfəs alırlar. Tütün tüstüsünün ikincili qəbulu uşaqlarda bir çox ciddi xəstəliklərin yaranmasına və artıq mövcud olan xəstəliklərin (məsələn, astmanın) ağırlaşmasına getirib çıxarır. **UŞAQLARI QORUYUN:** **TÜTÜN TÜSTÜSÜ İLƏ NƏFƏS ALMAGA ŞƏRAİT YARATMAYIN! ONLARIN TƏMİZ NƏFƏS ALMAQ HÜQUQU VAR!**

fakt 8

Beynəlxalq Əmək Təşkilatının məlumatlarına əsasən, **hər il ən azı 200 000 işləyən insanlar iş yerbəndə məruz qaldıqları tütün tüstüsünün təsiri nəticəsində həlak olurlar**. Amerika Birləşmiş Stattlarının Ətraf Mühitin Qorunması Agentliyinin məlumatlarına əsasən, sıqaret çəkməyən insanlar arasında aq ciyərin xərçəngi xəstəliyindən hər il ölkədə 3000 nəfər insan həlak olur. Bunu töredən səbəb isə ikincili tütün tüstüsünün təsiridir.